

مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و معارف قرآنی (۳)
تعداد صفحه: ۳	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۶/۰۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸	

ردیف	تعداد سؤالات: ۲۳	نمره
۱	منظور از این که ملائکه به انسان سجده کردند چیست؟	.۱۵
۲	در آیه شریفه «وما الحیاة الدنیا اَلا لعبٌ ولهو .....» منظور از «الحیاة الدنیا» چیست؟	.۱۵
۳	در آیه شریفه «یا قوم اَنا هذِهِ الحیاة الدنیا متاعٌ وانَّ الآخرةَ هی دارُ القرار» به چه خصوصیتی از زندگی دنیا اشاره شده و منظور از آیه چیست؟	.۱۷۵
۴	از نظر قرآن چه کسانی زیان کارترین افراد هستند؟	.۱۵
۵	در فرهنگ دین و قرآن کلمه «قلب» به چه معنایی به کار رفته است؟	.۱۲۵
۶	در آیه شریفه: «بل رانَ علی قلوبهم ماکانوا یکسبون» ضمن ترجمه آیه بنویسید آیه به از دست دادن کدام ویژگی قلب اشاره دارد؟	.۱۷۵
۷	آیا شناخت استدلالی و مفهومی نسبت خدا برای هدایت انسان کافی است؟ چرا؟	.۱۵
۸	در آیه شریفه: «أومنَ کانَ مِیتاً فَأَحییناهُ وجعلنا نوراً.....» مراد از مرگ و حیات و نور چیست؟	.۱۷۵
۹	از نظر قرآن، انسان موجودی فردی است یا موجودی اجتماعی؟ برای پاسخ به دو دلیل از قرآن اشاره کنید.	۱
۱۰	منظور از «نَسَبٌ» و «صَهرٌ» در آیه شریفه: «فَجَعَلَهُ نَسَباً وَصَهرٌ» چیست؟	.۱۵
۱۱	به سؤالات زیر در مورد آیه شریفه: «کانَ الناسَ امةً واحدةً..... وأنزلَ معهم الکتابَ بالحقِّ لِيَحکُمَ بَینَ الناسِ فیما اختلفوا فیهِ» پاسخ دهید: الف) آیا قوانین و مقررات بشری برای سعادت انسانها کافی است؟ ب) در آیه بالا به کدام یک از اهداف بعثت انبیا اشاره شده است؟ ج) منظور از «کتاب» در آیه بالا چیست؟	۱/۲۵
۱۲	به چه دلیل «اجتماع» در تعالیم اسلامی خصوصاً آیات قرآن دارای اهمیت زیادی است؟	.۱۷۵

ادامه سؤالات در صفحه دوم

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و معارف قرآنی (۳)	رشته: علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان : ۸۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی :	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۰۶/۰۲	تعداد صفحه : ۳
دانش آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	تعداد سؤالات : ۲۳	نمره
۱۳	در آیه شریفه : « یا ایها الذین آمنوا اصبروا وصابروا وابطوا واتقوا الله لعلکم تفلحون » الف (صبر شامل چند قسم می شود؟ ب (منظور از «مصابر» در عبارت « صابروا » چیست ؟ ج (منظور از «مرابطه» در عبارت « رابطوا » چیست ؟	۲/۲۵
۱۴	در دو آیه زیر توضیح دهید چگونه به شخصیت مستقل برای اجتماع اشاره می فرماید ؟ الف (لِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ فاذا جاء اَجَلُهُمْ ..... ب (زینا لكل امة عملهم	۱
۱۵	قرآن کریم در داستان قوم ثمود چگونه به روح جمعی اجتماع اشاره می فرماید ؟ « فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِم رَبُّهُم بِذَنبِهِمْ »	۰.۷۵
۱۶	آیا روایت امام علی (ع) : « ایها الناس انما یجمع الناس الرضا والسخطُ ..... » با این حقیقت که « فرهنگ و اعتقادات افراد ، محور وحدت جامعه است » ارتباط دارد ؟ توضیح دهید .	۱
۱۷	در آیه شریفه « یومَ نَدْعُوکُلَّ اُناسٍ بامامهم » به کدام محور وحدت جامعه اشاره شده است ؟ توضیح دهید .	۱
۱۸	کلمه « ولی » که در قرآن برای اشاره به رهبری و هدایت افراد به کار رفته است به چه معناست ؟ و اشاره به چه مطلبی دارد ؟	۰.۷۵
۱۹	مدیریت اراده انسانها در جامعه به دست کیست ؟ و چگونه تحقق می باید ؟	۰.۷۵
۲۰	در مورد کیفیت تعامل اولیای حق و باطل با انسانها دو مورد را ذکر نموده و مختصر توضیح دهید .	۱/۵
۲۱	آیا انسانها در انتخاب « ولی » مختار هستند ؟ این مطلب را با توجه به آیه شریفه : « ما جَعَلَ اللهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبِینِ فِی جَوْفِهِ ..... » توضیح دهید .	۰.۷۵

ادامه سؤالات در صفحه سوم

مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و معارف قرآنی (۳)
تعداد صفحه: ۳	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۶/۰۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸	
ردیف	تعداد سؤالات: ۲۳		
نمره			
۲۲	در هریک از آیات زیر واژه «آخ» برای اشاره به کدام نوع مشابهت استفاده شده است؟ الف) وَ آخِ هَارُونَ هُوَ أَفْصَحُ مَنِ لِسَانًا . ب) وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا . ج) لَا يَعْتَبُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا أَيُّحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا		
۲۳	آیت الله جوادی آملی در مورد آیه شریفه قرآن که می فرماید « لا تاكلوا اموالكم بينكم بالباطل »: اموالتان را میان خود به باطل نخورید « چه استفاده ای درباره اخوت ایمانی بین مومنان می کنند؟ توضیح دهید.		
۲۰	موفق و سربلند باشید جمع بارم		

باسمه تعالی

ساعت شروع : ۸ صبح		رشته : علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و معارف قرآنی (۳)
تعداد صفحه : ۳		تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۰۶/۰۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸	
بارم	راهنمای تصحیح		ردیف
۰/۵	سجده ملائکه به معنای سجده مادی و سر بر خاک نهادن در مقابل آدم (ع) نیست (۰/۲۵) بلکه به معنای خضوع و کرنش در مقابل مقام انسانیت است و در واقع در خدمت انسان و رشد او قرار گرفتند. (۰/۲۵)		۱
.۱۵	منظور زندگی مادی انسان است یعنی مرتبه پایین تر حیات انسان که مربوط به جسم مادی او و پرداختن به نیاز های مادی او می باشد.		۲
.۱۷۵	در این آیه حیات دنیا به عنوان متاع و بهره کوتاه و زود گذر معرفی شده (۰/۲۵) و منظور این است که انسان با استفاده از این فرصت و فریفته نشدن به مظاهر دنیا، خود را برای جایگاه ابدی (دارالقرار) آماده نماید. (۰/۵)		۳
.۱۵	از نظر قرآن زیان کارترین افراد کسانی هستند که اصل سرمایه خودشان یعنی عمرشان را که به هیچ وجه قابل برگشت نیست، از دست داده اند و در راه حیات دنیوی صرف نموده اند و دست خالی وارد قیامت می شوند.		۴
.۱۲۵	قلب در فرهنگ دین و قرآن قلب باطنی است و مرکز هدایت و ضلالت انسان است.		۵
.۱۷۵	الف: ترجمه آیه: اعمال آنها چون زنگاری بر قلبهایشان نشسته است. (۰/۲۵) ب: قلب انسان در اثر انجام دادن گناهان بسیار، زنگار می گیرد و بینائی و شنوائی و قدرت درک حقایق را از دست داده است. (۰/۵)		۶
۰/۵	خیر شناخت استدلالی کافی نیست هر چند لازم است، (۰/۲۵) زیرا تا قلب انسان که مرکز وجود اوست با حقایق ارتباط برقرار نکند انسان هدایت نمی شود. (۰/۲۵)		۷
۰/۱۷۵	مراد از مرگ، ضلالت و گمراهی است. (۰/۲۵) مراد از حیات، زنده شدن به حیات طیبه است. (۰/۲۵) مراد از نور : بینائی و درکی است که در سایه ایمان و حیات طیبه برای انسان بوجود می آید. (۰/۲۵)		۸
۱	انسان از نظر قرآن موجودی اجتماعی است. (۰/۲۵) دلیل ۱: قرآن می فرماید ما شما را آفریدیم و قبائل و شعوب قرار دادیم و خداوند تقسیم انسانها را به خود نسبت می دهد (۰/۵) دلیل ۲: حضور حضرت آدم (ع) در زمین از ابتدا انفرادی نبوده بلکه به همراه همسرش اتفاق افتاده است (۰/۲۵)		۹
۰/۵	منظور از "نسب" پیوندی است که در بین انسانها از طریق زاد و ولد بوجود می آید. (۰/۲۵) و منظور از "صهر" که در لغت به معنای داماد است، پیوندهائی است که از طریق ازدواج حاصل می شود. (۰/۲۵)		۱۰
۱/۲۵	الف) خیر کافی نیست. (۰/۲۵) ب) یکی از اهداف بعثت انبیاء که در این آیه اشاره شده، سامان بخشی به اوضاع اجتماع و اداره آن براساس قوانین الهی است. (۰/۵) ج) منظور از کتاب در آیه به معنای قانون الهی یا همان دین و شریعت است. (۰/۵)		۱۱

ساعت شروع : ۸ صبح		رشته : علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و معارف قرآنی (۳)
تعداد صفحه : ۳		تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۰۶/۰۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸	
بارم	راهنمای تصحیح		ردیف
۰/۷۵	زیرا انسان فقط در بستراجماع و ارتباطات انسانی می تواند به حیات طیبه دست یابد و از آثار آن بهره مند شود و در واقع اجتماع تنها بستری است که حیات طیبه در آن تحقق می یابد و بدین جهت در تعالیم اسلامی خصوصاً در قرآن اهمیت فراوان دارد.		۱۲
۲/۲۵	الف) صبر در این آیه مطلق آمده و شامل صبر بر سختی ها (۰/۲۵) و صبر در راه اطاعت خدا (۰/۲۵) و صبر بر ترک گناهان می شود. (۰/۲۵) ب) مصابره یعنی جمعیتی به اتفاق یکدیگر سختی ها را تحمل کنند و هر یک صبر خود را به صبر دیگری تکیه دهد و موجب تقویت یکدیگر شوند (۰/۷۵) ج) مرابطه معنائی اعم از مصابره دارد و به معنای ارتباط برقرار کردن بین نیروهای مختلف انسان ها در تمام صحنه های زندگی است چه در حال سختی و چه در حالت راحتی و خوشی. (۰/۷۵)		۱۳
۱	الف) آیه می فرماید همانطور که حیات و زندگی هر انسانی در زمانی مشخص پایان می پذیرد، حیات جوامع و ملت ها نیز مهلت و اجل مشخص دارد و تخلف ناپذیر است و غالباً بر اثر انحراف از مسیر حق و عدل است. (۰/۵) ب) این آیه اشاره می کند که هر جامعه، فهم و شعور واحد و معیارهائی خاص و ذائقه ای منحصر به فرد برای تشخیص زینت ها و زیبایی ها دارد و همین مبنای عمل افراد در جامعه قرار می گیرد (۰/۵)		۱۴
۰/۷۵	در داستان قوم ثمود کشتن شتر صالح را که به ظاهر توسط یک نفر انجام شده به همه آن قوم نسبت می دهد (فَعَقَرُهَا) و برای آن عمل، همه آن قوم را مستحق عذاب می داند و این تأثیر روح جمعی در سرنوشت افراد را از نظر قرآن بیان می کند.		۱۵
۱	در روایات امام علی (ع) اشاره شده که فقط حبّ و بغض (آیین و اعتقادات مشترک) است که اعضای جامعه را به هم متصل می کند و روح جمعی را شکل می دهد و این فرهنگ و اعتقادات می تواند الهی یا غیر الهی باشد که جامعه ایمانی یا جامعه طاغوتی را شکل می دهد و همین امر است که هویت جمعی آنها را می سازد.		۱۶
۱	در این آیه بیان شده که امام به عنوان یک عنصر اساسی می تواند جامعه ای را به هدف و مقصدش برساند و از انحراف آن جلوگیری نماید و به همین جهت در قیامت هر گروهی را به امام و مقتدایش می شناسند و فرا می خوانند، گویا شخصیت جامعه، چیزی جز شخصیت رهبر آن نیست و آیه اشاره به امام (حق یا باطل) به عنوان محور وحدت اشاره می کند.		۱۷
۰/۷۵	"ولی" در لغت به معنای نزدیکی، اتصال و پیوند بین دو چیز است. به این معنا که ولی، خود را برای افرادی تحت ولایت او قرار می گیرند نزدیک می کند تا آنها را یاری دهد و هدایت نماید. (۰/۷۵)		۱۸
۰/۷۵	اراده انسان ها توسط " ولی " مدیریت و رهبری می شود و چنین شخصی که افراد جامعه او را به عنوان سرپرست پذیرفته اند و تدبیر امور زندگی فردی و اجتماعی خود را به او سپرده اند به تدریج نظام زندگی شان بر مبنای اراده و خواست " ولی " شکل می گیرد.		۱۹

ساعت شروع : ۸ صبح		رشته : علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و معارف قرآنی (۳)
تعداد صفحه : ۳		تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۰۶/۰۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸	
بارم	راهنمای تصحیح		ردیف
۱/۵	<p>۱) هدایت به سوی حیات دنیا یا حیات طیبه: اولیای باطل حقیقت انسان را همین بدن مادی می دانند و با تأکید بر نیازهای مادی و رفاه جسمی و لذات دنیوی، دائماً توجه انسان را به این امور معطوف می کنند و انسانها را از مسیر حق منحرف می کنند و در مقابل اولیای حق با شناساندن حقیقت انسان به او، مطالبات حقیقی و فطری او را به او معرفی می کنند و او را به سوی حیات طیبه راهنمایی می کنند. (۰/۷۵)</p> <p>۲) تعطیل یا فعال کردن عقل و اندیشه: اولیای باطل همواره با استبداد رأی به دنبال تعطیل کردن قدرت عقل و اندیشه بشر بوده اند و به فرموده قرآن ستمگران با اهانت به عقل و درک مردم آنها را وادار به اطاعت از خود می نمودند. در مقابل اولیای حق در تمام مراحل دعوتشان به برانگیختن قوه عقل و اندیشه توجه دارند و حتی آن را به عنوان یک هدف اساسی دنبال می کنند. (۰/۷۵)</p>		۲۰
۰/۷۵	<p>بله انسانها در انتخاب ولی مختار هستند که در مسیر زندگی به سمت جبهه حق یا باطل رو کنند و از جبهه دیگر روی گردان شوند ولی نمی توانند در آن واحد به هر دو جبهه اقبال نمایند و در این آیه می فرماید: خداوند برای هر شخصی دو قلب در وجودش قرار نداده که هم زمان بتوانند با یکی به سمتی و با دیگری به سمت دیگر ایمان بیاورد و یا به هر دو پشت کند و اگر تحت ولایت ولی حق نباشد حتماً تحت سرپرستی و ولایت باطل خواهد بود.</p>		۲۱
۱/۵	<p>الف) دلالت بر مشابَهت بر اساس رابطه نسبی و تولد از یک پدر و مادر می کند. (۰/۵)</p> <p>ب) دلالت بر مشابَهت از نوع مشابَهت در قبیله و محل زندگی دارد. (۰/۵)</p> <p>ج) دلالت بر مشابَهت بر اساس یکسان بودن دو طرف در یک دین و آیین دارد. (۰/۵)</p>		۲۲
۰/۷۵	<p>آیه شریفه می فرماید اموالتان را میان خودتان به باطل نخورید یعنی مال شما به منزله مال دیگری و مال دیگری به منزله مال شماست چون هر کدام از شما عضو یک پیکره هستید و با هم یک امت را تشکیل می دهید پس به حریم دیگران تجاوز نکنید که گویا به حریم خودتان تجاوز شده است.</p>		۲۳
۲۰	جمع بآرم		همکار محترم خداقوت